

**„LESZ EZ MÉG ÍGY SEM” AVAGY A TELEPÜLÉSVEZETŐK SZEREPE HELYI
FEJLESZTÉSEKBE KÉT TELEPÜLÉS PÉLDÁJÁN KERESZTÜL**
**„IT WILL BE SO NEITHER” OR THE ROLE OF LOCAL MANAGEMENT IN LOCAL
DEVELOPMENT IN CASE OF TWO SETTLEMENTS**

Gerencsér Ilona¹, Tóth Tamás PhD²

¹PhD hallgató, ²egyetemi tanár

Szent István Egyetem, ¹Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola, ²Gazdaság és
Társadalomtudományi Kar, ^{1,2}Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet
E-mail: ¹gerencserilona16@gmail.com, ²toth.tamas.argi@gtk.szie.hu

Összefoglalás

Írásunk célja, hogy rávilágítson a területi politikában az önkormányzatok, azon belül pedig a településvezetők meghatározó szerepére. A települések fejlesztési lehetőségeinek a természeti és társadalmi adottságokon – földrajzi elhelyezkedés, lakosságszám, az ott élők iskolai végzettsége, stb. – túlmenően, további meghatározó eleme a vezetés gondolkodás módja és szemlélete. A tanulmány sikeresnek mondható települések jó példáját bemutatva igyekszik rávilágítani a helyi szereplők aktivitásnak fontosságára.

Abstract

The aim of our paper is to highlight the decisive role of local governments in the spatial politics, and in particular of the village leaders. The possibilities for development of settlements in natural and social conditions - geographical location, number of inhabitants, education of people living there, etc. - in addition, the way and thinking of driving thinking is another determining factor. The paper explores a good example of a local economic development research and successful village leaders, trying to show the importance of local actors' activity.

Kulcsszavak: önkormányzat, helyi fejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, településfejlesztés

JEL besorolás: H1, H75, P25, R10, R11

LCC: JS39 8500, JS141-163

Bevezetés

A területi politika, illetve a területfejlesztési politika célja a társadalom és a gazdaság térbeli sajátosságainak elemzése, a változások és ellentmondások feltérképezése, illetve a kialakult térszerkezetnek vagy a területrendszer kívánatosától eltérő struktúrájának korrigálása (Rechnitzer-Smahó, 2011). Míg a politika (a célok és irányok) sokfélék lehetnek, azokat döntően a vezetők szemlélete, gondolkodásmódja, ideológiája, a térbeli struktúrákról alkotott képe határozza meg, addig a fejlesztés, azaz a tényleges beavatkozások sorozata és technikája a területrendszer sajátosságaiból fakad. (Rechnitzer-Smahó, 2011 után Egyedné Gergely, 2015).

A területi politika szakirodalmának fogalomtára közel egy évtizede egy új fogalommal bővült, ez pedig a területi tőke. Segítségével teljesen egyedi módon jellemezhető egy-egy térség, mivel a különböző területi rendszerek eltérő formában koncentrálnak a terület tőke elemeit, amelyek a teljesség igénye nélkül, a földrajzi fekvés, méret, természeti erőforrások, épített örökség, infrastruktúra, társadalmi vagy kapcsolati tőke. „A területi tőke tehát olyan adottságok összessége, amelyek hely- vagy térség specifikusak, s egyben arra orientálják a fejlesztéspolitikát, hogy annak fókuszába a lokális értékek kerüljenek, azok folyamatos

megújítására koncentráljanak.” (Rechnitzer-Smahó, 2011, pp. 25., Káposzta et al., 2015, Nagyné 2013, Goda-Kassai, 2011, Horváth, 2013) Csanádi és munkatársai munkájukban a városok egyedi értékeik meghatározását hangsúlyozzák, ebben látva gazdasági sikereik és lakosaik megfelelő életszínvonalának biztosítását (Csanádi et al., 2010, Káposzta, 2001; Ritter et al., 2013). Az egyedi értéket jelentheti a közösség társadalmi aktivitása, helyi gazdasága, infrastruktúrája, adódhat környezeti adottságaiból, valamint a külső anyagi és szellemi javak nyújtotta lehetőségek befogadásának képességéből (Goda-Tóth, 2013, Goda et al, 2013). A települések egyedi adottságaikkal és lehetőségeikkel a településpolitika által nyújtott kereteken belül élhetnek. A településpolitika Magyarországon két fő szinten: országos és helyi szinteken jelenik meg (Rechnitzer-Smahó, 2011). Az országos szintet a közpolitika jelenti, míg a helyi szintet a helyi politika határozza meg, amely leginkább a településvezetők értékrendjétől, helyi (civil) szerveződésektől, gazdasági, vállalkozói környezettől függ.

A kelet-közép-európai országokban 1990 után modellváltás zajlott le, a centralizált, államközpontú államigazgatást kellett demokratikus közigazgatással felváltani. Új alapokra kellett helyezni a központi és a helyi szervek kapcsolatát, s az állami és önkormányzati feladatok megvalósítását is. A régió államait folyamatos útkeresés jellemzi (Horváth M.-Józsa, 2016) A települési önkormányzatok polgármesteri hivatalai fontos szerepet töltenek be mind az önkormányzati és államigazgatási feladatellátás, illetve önkormányzati adminisztráció, mind pedig – e feladatokkal összefüggésben és azokhoz szorosan kapcsolódva – az önkormányzattal kapcsolatba kerülő ügyfelek ügyeinek intézése, a „köz szolgálata” területén (Feik, 2016). Működésüket a közpolitika igyekszik a helyi önfinanszírozó képesség „újraszervezése” felé elmozdítani. Ez természetesen azt kívánja meg a helyi közösségektől, hogy szakítsanak az eddigi gazdaságsszervező, intézményfenntartói és szociálpolitikai beidegződésekkel. Az is megállapítható, hogy a központi és a helyi hatalom viszonyában nem sikerült kialakítani azt az ideálisnak mondható munkamegosztási kombinációt, amely a két hatalmi szféra érdekegyeztetési mechanizmusának működtetését egyensúlyban tartja (Csépainé Széll, 2011).

A települési önkormányzatok legfontosabb szerve a képviselő-testület és a polgármester, akik szabályozzák a település életét, illetve meghatározhatják a települések fejlesztési terveit is. Ezeknek a fejlesztési terveknek a kialakításakor a településeken belüli érték és érdekellentétek tompításában meghatározó szerepet töltenek be a társadalmilag érzékeny vállalkozók, akik képesek látszólag összeférhetetlennek tűnő csoportokat integrálni (Fligstein 2001). Társadalmi vállalkozó a társadalmi mező bármely részéből származhat (hatalommal rendelkező, illetve marginalizált csoport tagja is lehet), és a közösségen belül többfajta szerepet is vállalhat. Hatalmi pozícióban lévő társadalmi vállalkozók (pl. polgármesterek) a helyi közösség által is formált társadalmi tér koordinációját alapozhatják kizárólag saját maguk (és csoportjuk) számára kedvező, vagy pedig hatalommegosztó mechanizmusokra (Rácz et al., 2016). A településvezető integráló szerepe különösen fontos és helyi szinten komoly kihívást jelent, mivel a magyar társadalmi gyakorlatra jellemző az alacsony szintű együttműködési hajlandóság. Erős közösségi akarat és szellem nélkül az erőforrás hiányos vidéki térségekbe jutó kisebb-nagyobb fejlesztési források nem tudnak tartós eredményeket, strukturális változásokat elérni. A hazai vidékfejlesztés és településpolitika egyik legnagyobb kihívása, hogy élő, sorsuk alakításában aktívan részt vevő közösségeket hozzon létre (Nemes-Varga, 2014, 2015, Bakos-Tóth, 2016).

Anyag és módszer

A tanulmány két részre osztható, egyrészt egy Győr-Moson-Sopron megyei kistelepülés, Csikvánd, közel egy évtizedes fejlődési ívét mutatja be, másrészt hivatkozik a budapesti agglomerációban található Veresegyházati részletesen bemutató doktori értekezésre, mely Egyedné Gergely Júlia mélyreható szakmai munkája. Mivel vizsgálatunk célja a vezetői

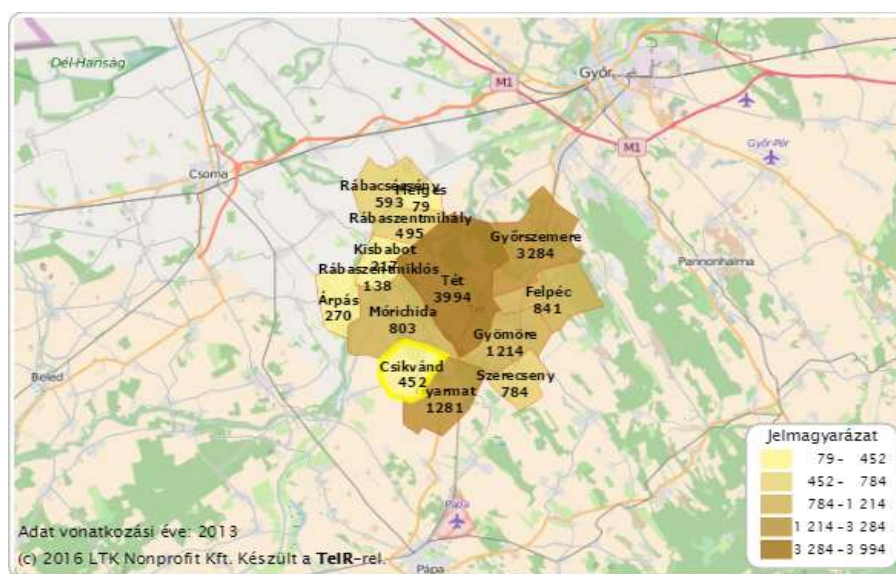
attitűdök, habitus szerepének fontosságának kiemelése volt, ezért használtunk fel a számunkra értékesnek tartott, a témához kapcsolódó kutatási eredményt. A települések helyzetfeltárása egyaránt tartalmazott primer és szekunder vizsgálati elemeket. A primer kutatás során interjú készült a települések polgármestereivel.

A szekunder kutatás során a Csikvándról fellelhető, nyilvános adatok alapján készítettünk kimutatásokat. Az adatok forrásai főként internetes statisztikai adatokat gyűjtő és szolgáltató hivatalok weblapjai voltak, úgy, mint a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) honlapja, a TEIR települések alapvető társadalmi, gazdasági, infrastrukturális helyzetét interaktív térképekkel, diagramokkal bemutató Helyzet-Tér-Kép alkalmazása. Bázis évnak a jelenleg is regnáló polgármester megválasztásának első évét (2006.) tekintettük.

Eredmények

Csikvánd

Csikvánd település (1. ábra) Győr-Moson-Sopron megye területén fekszik, és fennhatósága alá tartozik 1992. január 1-től. Előtte Veszprém megyéhez tartozott. Legközelebbi nagyváros Győr (32 km), melyet az újonnan elkészített gyarmati bekötőút segítségével a 83-as számú főúton érhetünk el. A közeli városok Tét (7 km), és Pápa (20 km). Vasútvonal nincs, Pápa és Tét-Győr irányában autóbuszjáratok közlekednek. A lakók nagyobb része Győrben dolgozik, s tanul, néhányan Pápan és a környékbeli vállalkozásokban. (Csikvánd Község honlapja)

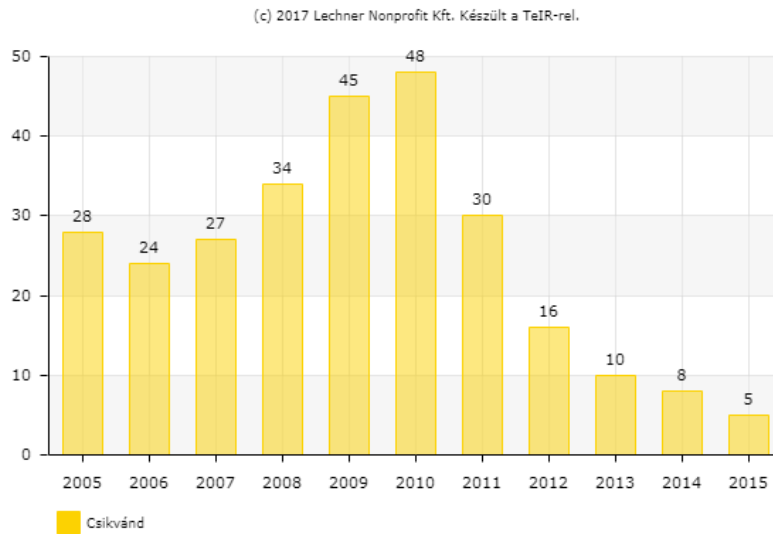
1. ábra: Csikvánd elhelyezkedése a Téli Járáson belül

Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

Helyi társadalom, foglalkoztatás

A lakónépesség adatait vizsgálva elmondható, hogy a település lakosságszáma a vizsgált időszakban (2006-2014) alatta marad a térségi átlagnak. A település lakosságszáma 1960-tól folyamatosan csökken. A község vándorlási egyenlege a gazdasági válságig a térségi átlagot meghaladó pozitív irányú elmozdulást mutat, a válságot követően viszont drasztikus negatív előjelű elmozdulást figyelhetünk meg. Feltehetően a válság okozta gazdasági környezet a településen is foglalkoztatási, illetve életminőség romlást okozott, ami elősegítette a településről történő elvándorlást. A település öregedési indexében is drasztikus emelkedést látunk, mértéke jóval a térségi és megyei átlag felett van. Ebből és az állandó népesség 18 és 59 éves korosztály számának nagyarányú csökkenése okozhatja az index romló értékét. A

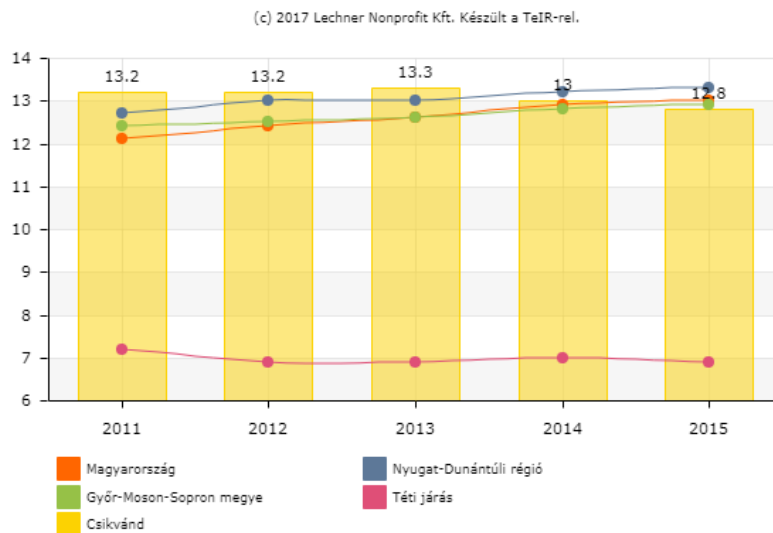
regisztrált munkanélküliek számának drasztikus növekedése ugyancsak összefüggésbe hozható a válság egész országra jellemző trendjével. Hasonló trendet figyelhetünk meg a munkanélküliségi ráta alakulásában is. (2. ábra) Fokozatos létszámcsökkenésük nagy valószínűséggel a közfoglalkoztatásba történő bevonásuknak köszönhető.

2. ábra Regisztrált munkanélküliek száma összesen (fő)

Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

A társadalmi aktivitást és szerepvállalást talán legjobban reprezentálja a non-profit szervezetek száma illetve annak aktivitása. Ennek viszonylatában a településről az mondható el, hogy rendkívül magas társadalmi aktivitást mutat, hiszen a non-profit szervezetek száma jelentősen meghaladja a megyei és országos átlagokat, bár azok annak trendjeit követi. A számuk több mint kétszerese a térségi átlagnak (3. ábra). Az átlagot meghaladó számok, a településvezetővel készült interjúból egyértelműen kiderült, hogy a annak a polgármestertől és a képviselő-testülettől származó támogató magatartásnak köszönhető, mely a civil szervezetek működését, aktivitását a messze menőig ösztönzi és pénzben, anyagiakban is kifejezésre jut.

3. ábra Regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma, 2011-től (db)

Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

Helyi gazdaság

Az egy lakosra jutó nettó jövedelem összege bár folyamatos növekedést mutat, de jóval elmarad mind a térségi, mind a megyei és országos átlagtól, ami összefüggésben állhat a munkaerő alacsony képzettségi színvonalával. Csikvándon az ezer lakosra vetített regisztrált gazdasági vállalkozások száma 2010-ben 135 volt, ami a 2006-os viszonyítási évhez képest 128%-os növekedést mutat. Ez az érték a térségi trendet kissé meghaladja, de meglehetősen alatta marad a megyei és országos értékeknek. A vállalkozások közel egyharmada kapcsolódik a mező- és erdőgazdálkodáshoz, ami a megfelel és igazodik a település természeti adottságaihoz. Primer kutatásunk során a válaszó KÖZMA TIBOR (2014, 2017) polgármester úgy látja, a településen lévő, részben a közmunka segítségével újjáélesztett agrártermelés követendő példát mutathat. Ezáltal az alacsony képzettségűek is termelő tevékenységet végezhetnek, melynek eredményét, a mezőgazdasági termékeket a környéken lakók számára időszakos helyi piacokon értékesíteni lehet. Emellett az önellátáshoz is hozzá tud járulni. Figyelembe kell venni viszont a környező települések öns érdekkeit és a háztáji gazdálkodás, kertművelés elindításához, fenntartásához szükséges költségeket is, melyek együttesen túl nagy terhet jelenthetnek már a szegényebb családok körében. „Úgy gondolom, az elindulásban az önkormányzatok segíthetnek, melyre környezetünkben láthattunk már példákat. Egy fenntartható mikro gazdálkodási rendszert lenne szükséges kiépíteni a kezdeti lépést követően, hogy a tulajdonolt földbirtok vagy a tartott állatok hosszú távon jövedelmet és megélhetést biztosíthassanak a gazdálkodóknak. Az aprófalvak befelé fordulása nem lehet lehetőség, a környezetükkel való szoros együttműködés a jövőben nem csak az egyirányú munkaerő-biztosítás által kell, hogy megvalósuljon.”(König, 2014) Az önkormányzat 2011. óta termelői piacot alakított ki azért, hogy ingyenes lehetőséget biztosítson a helyi és környékbeli termelőknek.

Turisztikai helyzet

A vizsgált időszakban 2013. évi elérhető statisztikai adatokig bezáróan a településen nem volt bejegyzett kereskedelmi szálláshely, ami egyúttal a vendégéjszakák száma és a külföldi vendégek által eltöltött vendégéjszakák aránya kategóriáknál is nulla értéket mutat. A településvezetése ezt a hiányosságot is orvosolni szeretné. Határon átnyúló projekt keretében ökológia látogatóközpont kialakítását pályázta meg az önkormányzat, ezen belül pedig lehetőség nyílik szálláshelyek létrehozására is. Ugyancsak az önkormányzat tulajdonában lévő épületen belül falusi szálláshelyet alakítottak önerőből a szállás hiány kiküszöbölése miatt.

Infrastruktúra

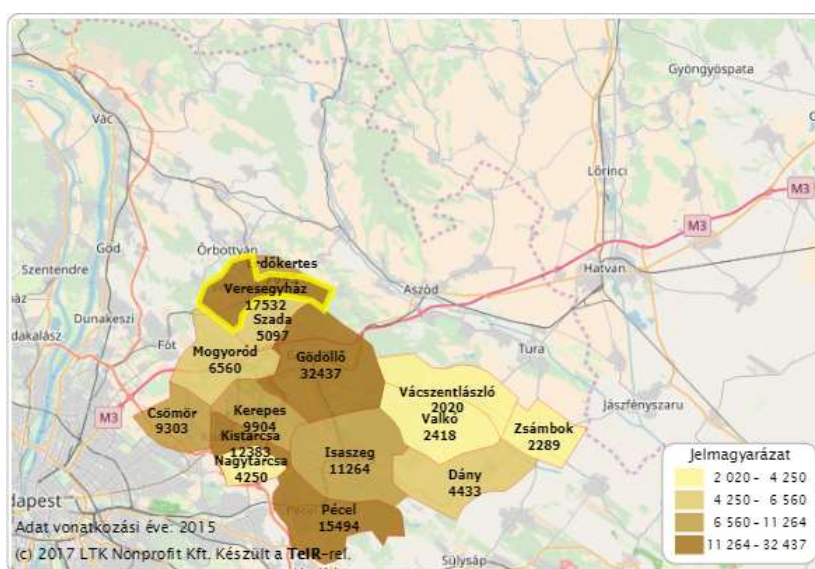
A településen nem található óvoda, általános iskola, ezeket a szolgáltatásokat a szomszédos településen, Gyarmaton vehetik igénybe, mivel az önkormányzat intézményi társulás keretében biztosítja ezt az alapellátást a településen élők részére. A vezetékes ivóvíz kiépített, a szennyvízhálózat kiépítésére pedig a közeljövőben kerül sor. Az önkormányzat pályázati forrásból, a település alatt található vízbázis és környezetvédelmi szempontok miatt, egyedi szennyvízkezelési technológia alkalmazásával valósítja meg a fejlesztést jövő év őszéig. A köztérek minősége és a közbiztonság megítélése átlagosnak mondható. Az utóbbi években számtalan beruházás, fejlesztés valósulhatott meg nemzetközi és hazai pályázati forrásból. Támogatásban részesült a települési civil szervezetek, a helyi immár hagyományosnak mondható fesztivál, felújításra került több helyi védettség alatt álló pince, a támogatások összege közel száznyolcvan milliós nagyságrendűek voltak. Támogatásból alakították ki az Integrált Közösségi Szolgáltató Teret, új külsőt kaptak a templomok, a sportöltöző, a településközpontban található önkormányzati épület és környéke, a használaton kívüli bolt falumúzeum funkciót tölthet be az önkormányzati és civil aktivitásnak köszönhetően.

A fejlesztések kapcsán a polgármester úgy fogalmazott: „mi konkrét terveket soha nem készítünk. Hanem az élet, meg a fejlődések visznek bennünket, abba az irányba amerre menni

kell. Írott szabályok nincsenek.” (Kozma, 2017) A civil szerveződésekkel, lakossággal viszont folyamatos konzultáció zajlik a felmerült igényekről, fejlesztési elképzelésekről és amit meg tudnak valósítani, azt együtt valósítják meg. A jó vezetőt meglátása szerint a közösséggel való közös gondolkodás, a közös nyelv, a közösségi érdekek figyelembe vétele és az ötleteknek gazdája, ami mögé aztán támogatóan mellé áll a helyi közösség is. Kozma Tibor megválasztása előtt több ciklusban képviselő-testületi tag és alpolgármester volt. A magánéletben sikeres vállalkozó és több területen képzett, kipróbált szakember.

Veresegyház¹

Veresegyház a főváros pesti oldalán fekszik, az agglomerációs gyűrű Keleti szektorában. A település nem határos Budapesttel, a fővárostól 20 kilométerre található. Az M3-as autópályán Mogyoród és Szada érintésével közelíthető meg, a város nem közvetlenül az autópálya mellett fekszik. A települést érinti a MÁV 71-es számú vonala (Budapest Nyugati Pályaudvar – Veresegyház – Vác), illetve több Volánbusz járat is. (4. ábra)

4. ábra: Veresegyház elhelyezkedése a Gödöllői Járáson belül

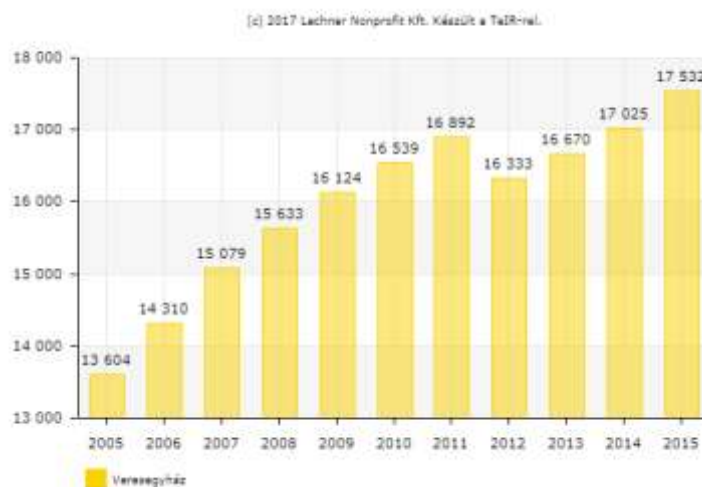
Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

Veresegyház talán legfőbb vonzereje a klasszikus szuburbanizációs kisváros jelleg. A település vezetése meg tudta valósítani – amit talán sokan mások is szerettek volna, de csak nagyon keveseknek sikerült – a zöldövezeti, csendes, nyugodt lakókörnyezet és a minőségi városi szolgáltatások és kényelem kombinációját. A kisváros ma rendkívül jó infrastruktúrával és intézményi ellátottsággal rendelkezik, modern, új épületeivel, egységes városképével kitűnik az agglomerációs települések közül. Élénk gazdasága rendkívül sok munkalehetőséget kínál, a foglalkoztatási lehetőségek messze átlagon felüliek, de a település fővároshoz való közelsége, illetve a Budapesttel való jó közúti és vasúti összeköttetése a napi ingázást is lehetővé teszik. A korábbi mezőgazdasági termelés mára szinte teljesen háttérbe szorult, a településen egyre több hazai és nemzetközi, ipari vagy szolgáltató, kis- és nagyvállalat telepszik meg és teremt újabb és újabb munkahelyeket.

Veresegyházon az 1960-as években kezdtek szaporodni a hétfégi házak, amelyekbe eleinte pihenni jártak tulajdonosaik. A nagyobb betelepedési hullám a nyolcvanas években indult meg, ekkor már kifejezetten lakni jöttek ide, elsősorban Budapestről, gyakran éppen a hétfégi házak

¹ A tanulmányrész Gergely J.: Településvezetés és szuburbanizáció illetve Egyedné Gergely J.: Az önkormányzatok lehetőségei a szuburbanizációs folyamatok alakításában című munkáira támaszkodik

birtokosai. A beköltözési hullám a kilencvenes évek elején tovább ívelt, ami elsősorban a hosszú évtizedek óta változatlan vezetés rendkívül tudatos stratégiájának, döntéseinek köszönhető. (5. ábra)

5. ábra: Veresegyház lakosság száma

Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

A település a beköltözni vágyók számára különféle lakhatási lehetőségeket nyújt: a beépíthető telkek és a korszerű, jól felszerelt, újonnan épített családi házak mellett, a modern, szintén újjépítésű sorházi- vagy társasházi lakások is megtalálhatóak a kínálatban – mindez zöldövezetben, kertvárosi léttérben kialakítva. Ez a változatos ingatlan-kínálat nem jellemző az agglomerációban, a legtöbb településen több évtizede épült, felújításra szoruló családi házakat, vagy újonnan kialakított üres telkeket lehet vásárolni.

Veresegyház kedvező földrajzi elhelyezkedése, természeti környezete, termálvize, tavai szintén vonzóak lehetnek a térségben letelepedni vágyók számára. A város a Gödöllői dombság völgyében fekszik, a várost kettészeli a Szöd-Rákosi patak, amelyből duzzasztással alakították ki a település határában fekvő tórendszert: az Öreg-tavat, a Pamut-tavat, illetve az Ivacs-tavat. A tavak mentén tanösvény és túraútvonal fut, de a kirándulók mellett a horgászok és a fürdőzni vágyók is szívesen látogatnak ide. A város alatti termálvíz értékes kincse a településnek. Veresegyház a termálfürdő mellett három kutat is fúratott (1987-ben, 2006-ban, illetve 2010-ben), amelyek segítségével nem csak, mint gyógyvizet, hanem mint fűtésre alkalmas energiát is hasznosítják az 1460 méter mélyről feltörő termálvizet. A természeti adottságokat, illetve az agglomerációban való elhelyezkedésből eredő előnyöket és lehetőségeket a település vezetése igyekszik minden erejével kihasználni, az erőfeszítéseket, és azok eredményét pedig a beköltözni vágyók egyből észre is veszik.

Veresegyház 1965 óta Pásztor Béla vezeti. A polgármester sikerének titka valószínűleg több tényezőben rejlik. Pásztor Béla egyszerre karizmatikus vezető, határozott döntéshozó, kiváló és merész újító, kiterjedt kapcsolati hálózattal rendelkező, és azt használni tudó „zseniális” politikus, valamint a veresegyházi lakosok „kiszolgálója” és „személyes barátja”.

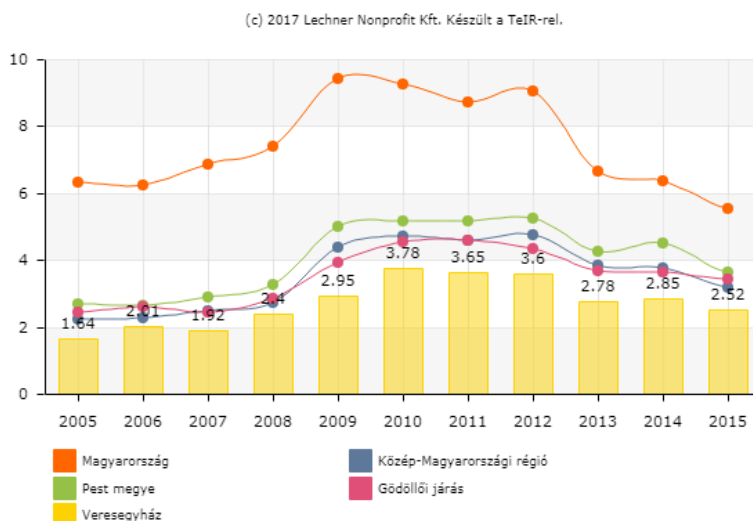
„Azért vagyunk, hogy kiszolgáljuk az embereket. Nem ők vannak értünk, hanem mi vagyunk értük.” (interjú Pásztor Béla polgármesterrel)

A polgármesternek Veresegyház lakosságával rendkívül jó a kapcsolata, amit közvetlenségének, illetve rendkívüli név- és arcmemóriájának is köszönhet. Az ajtaja mindig nyitva áll az „egyszerű” emberek előtt is, az esküvők, temetések nagy részén személyesen teszi tiszteletét, minden városi rendezvényen részt vesz, a főtéren vagy a piacon sétálva név szerint

szólít meg sokakat (cikk Pásztor Béla polgármesterrőlmagyararancs.hu, Kovács, 2012). Személyes népszerűségét tovább növeli fényűzéstől mentes élete.

„A helyi vállalkozóhoz hasonlóan maga Pásztor Béla is a személyes jelenlétben és kapcsolatokban látja saját sikerének titkát: **„Az emberekkel együtt kell élni, ki kell őket szolgálni”** - magyarázta polgármesteri ars poeticáját. (interjú Pásztor Béla polgármesterrel, origo.hu, Kovács, 2006)

Pásztor Béla a befektetők, és az őt körülvevő képviselők, döntéshozók körében is népszerű, elismert politikus, akit originális ötletek, bátorság, merészség, szakmai tudás, a korszakot megelőző gondolkodás, következetesen végigvitt döntések, az egyetértés és összefogás kivívása jellemez. Utóbbi mind a képviselő-testületre, mind az önkormányzati dolgozókra, mind a környező települések vezetőinek körére igaz. A polgármester a fejlődés elkötelezett híve, Veresegyházon egymást érik az újabb és újabb, a legmodernebb technológiákat, elképzeléseket felhasználó beruházások – az infrastrukturális és az intézményi fejlesztések, vagy akár az építkezések területén. Ezeknek a beruházásoknak is köszönhető, hogy a munkanélküliségi ráta a településen évek óta az országos és megyei átlag alatt van. (6. ábra) A polgármester célja a hosszútávon fenntartható, emberléptékű, minőségi életteret és megélhetést biztosító, élhető és vonzó város kialakítása és fenntartása, illetve a kor és a település fejlődéséből következő követelményeknek való mindenkori megfelelés.

6. ábra: Munkanélküliségi ráta (%)

Forrás: TEIR, Helyzet-Tér-Kép, 2017.

„Megelőzi a korát, ha úgy tetszik, abban, hogy mennyire előgondolkodik, és ezt mennyire következetesen hajta végre.” (Somogyi Balázs, vezérigazgató, GE Energy Hungary Kft, Birinyi, 2010)

Sokak szerint hosszú pályafutását kiterjedt személyes kapcsolatainak is köszönheti, Pásztor Béla ugyanis kapcsolathálóját folyamatosan használó és jól használó személy. Részben folyamatos együttműködésben van a környező települések vezetőivel, ami az agglomeráció többi régiójában nem mindenhol jellemző, részben jó kapcsolatot ápol, és nagy elvárásokkal van a Veresegyházon működő helyi vállalkozókkal és nagyvállalati vezetőkkel szemben. Ez utóbbiaktól megköveteli a város modernizálásában, szépítésében, való aktív részvételt, tőlük gyakran támogatást kér, és nekik gyakran támogatást ad.

A polgármester tehát nagyon tudatosan, előrelátóan és mindenre kiterjedő figyelemmel irányítja Veresegyházát. Döntései mindig határozottak, legtöbbjük utólag beváltja a hozzá fűzött

reményeket. A döntések előkészítéséhez a polgármester gyakran kér segítséget, a település rövid- és hosszú távú terveihez szakmai tanulmányokat, elemzéseket készített, és az azokban megfogalmazottakat figyelembe véve hozza meg döntéseit. Pásztor Béla a lakosság véleményére is kíváncsi, egy-egy éppen aktuális témában rendszeresen megkérdezi a veresegyháziak véleményét, a városban gyakoriak a közvélemény-kutatások.

Következtetések, javaslatok

A siker nem mindenkinek jelenti ugyanazt, de mindenképpen jellemezhető az helyi adottságok ismeretével és a külső lehetőségek felismerésével. Primer és szekunder vizsgálatok segítségével elemeztük a Csikvánd települést, abból a szemszögből, hogy a térségben található településekhez képest milyen mutatókkal bír. Vizsgáltuk a környezeti és humánerőforrásokat is, hogyan tudja mikro- és makrogazdasági közegében erőforrásait saját pozíciójának megerősítésére fordítani.

Láthattuk, hogy Csikvándot, az országos trendek ellenére - előregedő vidéki települések, urbanizációs hatások, stb. - erőforrásait, lehetőségeit a rugalmas, új irányokra nyitott, a helyi szükségleteket felismerő településvezetés mégis vonzóvá tudta tenni a kistelepülés lakosai számára. Másik vizsgált települési példánk esetében megfigyelhettük, az átgondolt, a tudatos tervezésen, valamint párbeszédre alapuló város vezetés működését, mellyel ugyancsak valós igényekre ad választ a helyi lakosok, a vállalkozók és a településre látogatóknak számára.

Mindkét település vezetőjére egyaránt jellemző a közössége iránti mély és szilárd elköteleződés, a tenni akarás és az emberek szolgálata, tisztelete. További közös vonásuk, hogy településük jövőjét, jövőképét illetően határozott elképzelésekkel rendelkeznek, akár írott formában akár csupán elméleti síkon. Közösségeiket elsősorban nem pénzzel próbálják építeni, hanem személyes kapcsolataik révén. Településvezetői pozíciójukat már megelőzte a közigazgatásban eltöltött jó pár év, miközben az élet egyéb területéről is tudást és tapasztalatot szereztek. Mindezekhez rendelkeztek a szükséges kitartással és sok elszántsággal a felmerülő nehézségek idején. Olyan tulajdonságok ezek, melyek egy része az ember veleszületett adottságai közé tartozik. Az egyéni tulajdonságokon felül fennmaradó részek - melyek a jó településvezetéshez szükséges alapvető információk összességét jelentik - egy megfelelően kialakított (oktatási) rendszer segítségével pótolhatók lehetnének, hozzásegítve a polgármestereket ahhoz, hogy egy sikeres település vezetőjévé váljanak.

Irodalomjegyzék

1. Bakos I.M.-Tóth T. (2016): Special Steps of Local Economic Development for Improving Food Buying Groups 13th Annual International Conference on Economics and Business http://www.szrtt.ro/attachments/article/41/conf_21_oct_section_proceedings.pdf
2. Csikvánd Község honlapja: <http://www.csikvand.hu/> (Letöltés: 2017.10.22.)
3. Csépainé Széll P, (2011): HELYI KÖZIGAZGATÁSI REFORM MAGYARORSZÁGON. Hadmérnök, 6(4).
4. Egyedné Gergely, J. (2015). Az önkormányzatok lehetőségei a szuburbanizációs folyamatok alakításában. A szuburbanizációs hatások térbeli megjelenése és a különbségek mögötti lehetséges okok vizsgálata a Budapesti Agglomeráció példáján (Doctoral dissertation, Budapesti Corvinus Egyetem). DOI: 10.14267/phd.2015013
5. Feik Cs. (2016). A polgármesteri hivatalok irányítása és vezetése, az abban közreműködők feladat-és hatásköre. Pro Publico Bono-Magyar Közigazgatás, (4),

- 120-143. In: Rácz, K., Váradi, M. M., & Keller, J. (2016). *Közösségi gazdaságfejlesztés a vidéki Magyarországon*
6. Fligstein, Neil (2001): *Social Skill and the Theory of Fields*. *Sociological Theory*, 19, 105-125 In: 21. Rácz, K., Váradi, M. M., & Keller, J. (2016). *Közösségi gazdaságfejlesztés a vidéki Magyarországon*
7. Gergely J. (2014): "Településvezetés és szuburbanizáció." *Tér és Társadalom* 28.4 138-156.
8. Goda P., Tóth T. (2013): Pókháló- entrópia, mint új rendszervizsgálati megközelítés a területi elemzésekben. In: *Területi Statisztika*, 53 (2) pp. 169-189.
9. Goda P., Kassai Zs. (2011): A 2004-2010 közötti gazdaság – és regionális fejlesztő operatív programok összehasonlító kistérségi vizsgálata. In: *Gazdaság és Társadalom* 2011/2, pp. 93-110 DOI: 10.21637/GT.2011.2.07
10. Goda P., Káposzta J, Péli L. (2013): Case study on spider-net entrophy investigation in rural areas REVIEW ON AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT 2:(1) pp. 296-300.
11. Horváth E. (2013): *Kicsik között a legkisebbek – a törpefalvak sikerességének kulcstényezői*, doktori disszertáció, Széchenyi István Egyetem, Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola, Győr p.205
12. Horváth, M.-Józsa Z. (2016): "Az államigazgatás helyi és területi szervei: koncentráció és koncentrátum." 564-582.
13. Káposzta J. (2001): *Regionális gazdaságtan*, Gödöllő
14. Káposzta J.- Ritter K.- Kassai Zs. (2015): *Hungarikumok területi jelentőségének vizsgálata, különös tekintettel a pálinkára*. In: *Tér és Társadalom* 29 (4), pp. 139-153. DOI: 10.17649/TET.29.4.2707
15. Kónig L. (2014): *A nyugat-dunántúli aprófalvak elágazó fejlődési pályái*, Diplomamunka, ELTE TTK
16. Nagyné Molnár M. (2013): *Factors of successincase of local society*. In: *Deturope: Central european journal of tourism and regional development*, 5 (3) pp. 63-70.
17. Nemes, G.- Varga, Á. (2014). *Gondolatok a vidékfejlesztésről–alrendszerek találkozása, társadalmi tanulás és innováció*. *Educatio*, 23(3), 384-393.
18. Nemes G.- Varga Á. "Társadalmi innováció és társadalmi tanulás a vidékfejlesztésben-sikerek, problémák, dilemmák." (2015): 434-444. DOI: 10.18030/socio.hu.2016.1.27
19. Rácz, K., Váradi, M. M., Keller, J. (2016). *Közösségi gazdaságfejlesztés a vidéki Magyarországon*.
20. Ritter K. - Nagy H. - Tóth T. (2013): *Hátrányos helyzetű vidéki térségek és helyi fejlesztési lehetőségeik egy Észak-magyarországi példán keresztül*. pp. 224-242. In: Lukovics M. - Savanya P. (szerk.) (2013): *Új hangsúlyok a területi fejlődésben*. Szeged: JATE Press
21. Szügyi Gy., Ritter K., Bakos I. M., Gerencsér I. (szerk.) (2016): *Kézikönyv a képzési rendszer megvalósítása az önkormányzatok gazdaságfejlesztési feladatainak támogatására Gödöllő: Szent István Egyetemi Kiadó*, 567 p.
22. TEIR: *Helyzet-Tér-Kép*: <https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep/> (Letöltés: 2017.10.22.)
23. Uszkai, A. (2014). *Innováció és oktatás az élhetőbb vidékért*. *A Falu*, 29(2), 75-85.
24. *Interjú Kozma Tibor Csikvánd Község polgármesterével (2017)*